

Tafsiira Suuratu Yuusuf-Kutaa 1

Description

Abjuu Dhugaa Arguu

﴿إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَجِدِينَ ﴾

â€œYeroo Yuusuf abbaa isaatiin, â€˜Yaa abbaa koo! [Abjuudhaan] urjiilee kudha tokko, aduu fi jiâ€™a arge. Kan naaf sujuudan taâ€™anii isaan arge.â€™ jedhe [dubbadhu].â€™ Suuratu Yuusuf 12:4

Kana jechuun yaa Rasuula dubbii Yuusuf abbaa isaa Yaâ€™aquubin jedhe ummata keetti himi: Ani abjuu keessatti urjiilee kudha tokko, aduu fi addeessa arge. Kan anaaf sujuudan taâ€™anii isaan arge.â€™ Abjuun tuni addunyaa fi Aakhiratti sadarkaa guddaa Yuusuf irra gaheef gammachiisa taate. Abbaan isas hiika abjuu kana ni beeke. Urjiileen kudha tokko obboleeyyan Yuusuf kudha tokko bakka buâ€™u. Aduu fi jiiyni immoo abbaa fi haadha bakka buâ€™u. Kanaafu, Nabii Yaâ€™aquub Ilmi isaa murtii Rabbiitiin sadarkaa guddaa irra gahuun obboleeyyan isaa kudha tokko, abbaa fi haati isaa sujuuda kabajaa akka isaaaf sujuudan ni hubate. Kanaaf itti aanse:

قالَ يَنْبَئِي لَا نَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَى إِخْرَاتِكَ فَيَكِيدُ وَاللَّهُ كَيْدًا إِنَّ
الشَّيْطَنَ لِلإِنْسَنِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

â€œNi jedhe: Yaa ilma kiyya! Abjuu kee obboleeyyan keetitti hin odeessin, shira sitti xaxuuti. Dhugumatti sheyxaanni ilma namaatiif diina ifa bahaadha.â€™ Suuratu Yuusuf 12:5

Kana jechuun Nabii Yaâ€™quub ilma isaa Yuusufinakkana jedhe: Yaa ilma kiyya jaallatamaa! Abjuu tana obboleeyyan keetitti hin himin. Yoo isaanitti himte, Rabbiin sadarka kee olkaasuun obboleeyyan kee hundi fi haadha abbaan kee akka siif sujuudan akka taasisu ni hubatu. Kuni wanta waanyu (hinaaffi) isaanii kakaasudha. Sababa kanaan, iiji isaanii aara ibidda dallansuutin ni jaamti. San booda si balleessuuf shira ykn dhara sitti baasu.

Itti aanse wanta shira kana akka xaxan isaan taasisu ni dubbate. Innis sheyxaana. Sheyxaanni obboleeyyan Yuusuf isa waanyuun akka dhara ykn shira isatti xaxan isaan kakaasa. Kanaaf ni jedhe: â€œ

Sunnah qulqulluu keessa waaâ€™ee abjuu ilaachise hadiisota kurnanitti lakkaawamantu jira. Kannin keessaa Nabiyyiin (Sallallahu aleih wassallam) sahaabota isaaakkana jechuun gaafachaa ture: **isin keessaa eenyutu abjuu argee?**

Ammas kana keessaa hadiisa Abuu Hureeyran gabaasedha: Ergamaan Rabbii (sallallahu aleih wassallam) akkana jedhan: **Yommuu yeroon dhiyaatte (Aakhiru zamaan keessa), abjuun Muslima sobuutti hin dhiyaattu** (kana jechuun yeroo Qiyaamaan dhiyaattu wanti Musliimni abjuu keessatti arguu dhugaa taate mulâ€™atti [2]) Namni isin keessaa hundarra abjuun isaa dhugaa taate, nama isin keessaa hunda caalaa dhugaa dubbatuudha. Abjuun Muslimaa kutaa nabiyyummaa afurtami shan irraa kutaa tokko. [3] Abjuun gosa sadii: abjuu gaarii Rabbiin irraa gammachiisa taate, abjuu gaddisiisaa sheyxaanaa irraa taate, abjuu namni nafsee ofiitti hasaasu. Namni isin keessaa wanta jibbuu abjuun arge, kaâ€™ee haa salaatu, eenyuttillee hin himinâ€¢ [Sahih Muslim 2263](#)

Dhimma abjuu, ishii mirkaneessuu, gosootaa fi akkamitti ishitti hojjachuu akka qabnu keessatti hadiisni kuni hundee guddaadha.

Qajeelchi shariâ€™aa abjuu waliin hojjachuu ilaachisee abjuu irratti hundaaâ€™e bakka sadiiitti qoodama, akkuma hadiisa keessatti darbe:

***Abjuu gaariiâ€¢**“ nama jaallattutti malee hin himin. Kunis sababa baayâ€™eefi. Kannin keessaa tokko: wal waanyu fi wanta isarrraa dhalatu ittisuuf. Kanaafi, Nabii Yaâ€™aquub ilma isaa Yuusufin obboleeyyan isaatti akka hin himne dhoowwe. Kunis isaan jidduutti waanyu fi diinummaan akka hin umamneefi. Ergamaan Rabbii (sallallahu aleih wassallam) akkana jedhan: **Abjuun gaariin Rabbiin irraayyi. Isin keessaa namni wanta jaallatu abjuun arge, nama jaallatutti malee hin himinâ€¢** Sahih Al-Bukhaari 7044, Sahih Muslim 2261

Fakkeenyaf Yuusuf abjuu isaa abbaa isaatti hime. Yeroo baayâ€™ee abjuun gaariin gabaabdu fi ifa tan taatedha. Fakkeenyaf abjuu akka Yuusuf.

***Hasaasa Nafsee**-mallattoon kanaa namni dhimma tokkotti baayâ€™issee ni yaada, ergasii wanta dhimma kanaan wal qabatu abjuu isaa keessatti ni arga. Kana ilaachisee murtiin: abjuu akkanaa irraa garagaluu fi ittiin of koâ€™oomsu dhiisudha. (Fakkeenyaf, dargaggeessi dubara takka yoo jaallate, waaâ€™ee ishii yaadaa oola. Abjuu keessatti wanta ishiin wal qabatu argaa bula. Inni kanaan of koâ€™oomsu hin qabu.)

***Abjuu nama gaddisiisuu**-kuni sodaachisa sheyxaanaati. Dirqamni nama abjuu akkanaa argee irra jiru: **Iffaa**-sharrii wanta argee fi sharrii sheyxaanaa irraa Rabbiin akka isa tiiksu eeggumsa Isarrraa haa kadhatu.

2ffaa-Gara bitaa isaatti siâ€™a sadii haa tuttufu

3ffaa-Cinaacha isaa biraajurratti jijjiramuun haa rafu

4ffaa-Kaâ€™ee wuduâ€™achuuun hanga Rabbiin fedhe haa salaatu

5ffaa-Eenyuttillee hin himin.

Namni kanniiniti hojjate, hayyama Rabbiitiin abjuun baddun homaa isa hin gootu. Namni wantoota kannin hundatti hojjachuu hin dandeenye muraasa isaanitti haa hojjatu. Kan akka cinaacha isa biraatti jijjiramu, sharrii abjuu nama gaddisiistu fi sheyxaanaa irraa eeggumsa Rabbiin irraa kadhachuu. Wanti

